

EL LLENGUATGE

No deixar fer

Un dels nombrosos significats que el Diccionari Fabra atribueix al verb *deixar*, és succintament indicat per mitjà de la frase verbal *deixar fer*, que diu que significa «no impedir de fer». Dit amb uns altres termes, el verb *deixar* pot ésser l'equivalent de *no impedir*, però només en certes frases: efectivament, en la definició que hem transcrit del Fabra, formulada a partir d'un exemple, *fer* és considerat com el verb per antonomàsia, com a representació de qualsevol altre infinitiu que —en la frase indicada— pot ocupar el mateix lloc. Així, doncs, *deixar entrar*, *deixar venir* o *deixar mirar*, equivalen, respectivament, a *no impedir d'entrar*, *no impedir de venir* i *no impedir de mirar*.

Si *deixar fer* equival a *no impedir de fer*, tenim, com a conseqüència lògica, que *no deixar fer* equival a *impedir de fer*. És el que deïem ahir, d'una manera, sense dubte, excessivament resumida: que el llenguatge popular recorre molt sovint, per a l'expressió de la mateixa acció que expressen els verbs *impedir* i *privar*, al verb *deixar* precedit d'un terme negatiu, normalment *no* (també podria ésser *sense*), és a dir, *no deixar*, però que aquest recurs només era possible davant un infinitiu, que es pot desenvolupar, cal afegir-hi, en una subordinada completiva. En el vers de Maragall que ahir adduiem com a exemple de l'ús de *privar* significant «impedir»

(no reconegut encara per la normativa), el podriem substituir per *no deixar* sense que variés sinó la mètrica: ... *no em deixen veure mos amors on són*. No hi ha dubte que totes dues solucions tenen el mateix caràcter popular, però en frases com és ara *Què us en priva?* no podem pas recórrer a *no deixar*.

Ens referíem, encara, en la nostra exposició d'ahir, a la pèrdua d'intenció i fins i tot de significat que hi pot haver en les oracions negatives construïdes amb el verb *privar* (seguides de la preposició *de* i un infinitiu), si hi substituïem aquest verb per *deixar*. Efectivament, no sempre un verb i el seu antònim modificat per la partícula negativa són intercanviables. Així, amb el mateix valor que *No el priveu d'entrar* es pot dir, certament, *Deixeu-lo entrar*. Però si en oracions com *El soroll no em priva de treballar* o *Això no em privarà d'anar-hi*, substituïm *no privar* per *deixar*, obtenim *El soroll em deixa treballar* i *Això em deixarà anar-hi*, en què el significat resulta, sens dubte, notablement afeblit o alterat.

Albert Jané